Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет початкової освіти
Кафедра фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

"**ЗАТВЕРДЖУЮ**"
Завідувач кафедри
_____Комар О. А.
«13» серпень 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 10 Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 013 Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

Предметна спеціальність (за наявності)

Освітня програма Початкова освіта
(назва освітньої програми)

Умань – 2024

Робоча програма з навчальної дисципліни «Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Початкова освіта» спеціальності 013 Початкова освіта

Розробник: **Лоюк Оксана Вікторівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

_____ Оксана ЛОЮК
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми «Початкова освіта» _____ Ольга КОМАР
(назва освітньої програми) (підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі
Протокол № 1 від «13» серпня 2024 року

Завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

_____ Ольга КОМАР
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету початкової освіти

Протокол № 1 від «16» серпня 2024 року
Голова науково-методичної комісії факультету початкової освіти

_____ Олена ЯЩУК
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	очна (денна/вечірня)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	Українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3 кредити/90 год	3 кредити/90 год
Курс	I	I
Семестр	I	I
Кількість змістових модулів:	2 змістових модулі	2 змістових модулі
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами	I семестр – 3 кредити	I семестр – 3 кредити
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні:	30	8
Лекційні	14	4
Семінарські / Практичні	16	4
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	60	82
Індивідуальні завдання	-	-
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка майбутнього вчителя початкової школи до формування ключових і предметних компетентностей, наскрізних умінь в учнів початкової школи у процесі опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через активне впровадження та систематичне використання технологій навчання.

Завдання:

1. Ознайомити майбутніх учителів початкової школи з науково-дидактичними засадами навчальної дисципліни «Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей».
2. Сприяти опануванню здобувачами вищої освіти концептуальними теоретичними положеннями, сутнісними характеристиками, особливостями реалізації технології інтерактивного навчання, технології розвитку критичного мислення, технології технічної творчості, технології дослідницького навчання, проєктної технології навчання, ігрової технології навчання у процесі опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей.
3. Вчити майбутніх педагогів впроваджувати технології інтерактивного навчання, технології розвитку критичного мислення, технології технічної творчості, технології дослідницького навчання, проєктної технології навчання, ігрової технології навчання на уроках у початковій школі з метою опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей.
4. Вчити здобувачів вищої освіти дотримуватися вимог та правил щодо застосування технології інтерактивного навчання, технології розвитку критичного мислення, технології технічної творчості, технології дослідницького навчання, проєктної технології навчання, ігрової технології навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей.
5. Формувати уміння добирати доцільні технології навчання для опанування молодшими школярами змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей з

урахуванням їхніх вікових та індивідуальних можливостей, сформованості у них навчальних умінь, тривалості навчання, матеріально-технічних та організаційних умов навчання, характеру взаємин між учителем і учнями, кількості останніх у класі, рівня підготовленості педагога, типу і структури уроку тощо.
6. Формувати позитивне ставлення і прагнення майбутнього педагога до творчого опанування новітніми технологіями навчання.
7. Розвивати у здобувачів вищої освіти творчу уяву, критичне та нестандартне мислення, здатність до цілепокладання, прийняття відповідальних рішень, рефлексії.

3. Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

Компетентності:
ЗК 3. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
СК 1. Здатність реалізувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.
СК 11 – здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей здібностей та інтересів.

Результати навчання:
РН 1 Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
РН 4 Організувати та управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні основи реалізації технологій навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Технології навчання молодших школярів в контексті здійснення творчої діяльності

Тема 1. Науково-дидактичні засади навчальної дисципліни «Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей»
Загальна характеристика природничої, громадянської та історичної освітніх галузей та їх місце у Державному стандарті початкової освіти. Компетентнісний та діяльнісний підходи в контексті реалізації змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Технологічний підхід щодо опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Предмет, мета і завдання «Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей», її зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Застосування елементів технології технічної творчості у процесі опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей
Сутність технології технічної творчості. Дидактичні принципи використання творчих завдань. Творчі задачі в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Вправи та методи на розвиток творчої уяви й творчого мислення учнів початкової школи.

Тема 3. Технологія дослідницького навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей
Теоретичні засади технології дослідницького навчання. Вправи щодо формування та розвитку дослідницьких умінь у молодших школярів у процесі опанування змісту

природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Вимоги до педагога щодо здійснення дослідницького навчання. Правила супроводу дитячого дослідження.

Змістовий модуль ІІ. Технології навчання змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей на основі активізації та інтенсифікації діяльності молодших школярів

Тема 4. Використання технології інтерактивного навчання у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

Сутнісні характеристики технології інтерактивного навчання. Дидактичний потенціал технології інтерактивного навчання в опануванні змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Переваги та недоліки інтерактивного навчання. Правила застосування технології інтерактивного навчання.

Тема 5. Дидактичні можливості технології розвитку критичного мислення у процесі опанування молодшими школярами змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

Педагогічний потенціал технології розвитку критичного мислення. Структура технології розвитку критичного мислення крізь призму таксономії Б. Блума. Реалізація технології розвитку критичного мислення молодших школярів у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

Тема 6. Проєктна технологія навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

Проєктна технологія навчання як похідна від методу проєктів. Класифікація навчальних проєктів. Етапи реалізації навчального проєкту. Вимоги щодо реалізації проєктної технології навчання у початковій школі. Переваги використання проєктної технології навчання. Проблеми в контексті впровадження проєктної технології навчання.

Тема 7. Використання ігрових технологій навчання у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

Сутнісні характеристики ігрових технологій навчання. Класифікація дитячих ігор. Творчі ігри молодших школярів. Дидактична гра в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Педагогічне керівництво дидактичними іграми.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	очна (денна/вечірня)						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи реалізації технологій навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей. Технології навчання молодших школярів в контексті здійснення творчої діяльності												
Тема 1. Науково-дидактичні засади навчальної дисципліни	10	2	2	-		6	12	2	-	-		10

«Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей»												
Тема 2. Застосування елементів технології технічної творчості у процесі опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	22	2	4	-		16	14	-	2	-		12
Тема 3. Технологія дослідницького навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	10	2	2	-		6	12	-	-	-		12
Разом за змістовим модулем 1	42	6	8	-		28	38	2	2	-		34
Змістовий модуль 2. Технології навчання змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей на основі активізації та інтенсифікації діяльності молодших школярів												
Тема 4. Використання технології інтерактивного навчання у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	12	2	2	-		8	12	-	-	-		12
Тема 5. Дидактичні можливості технології розвитку критичного мислення у процесі опанування молодшими школярами змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	12	2	2	-		8	14	2	-	-		12
Тема 6 Проєктна технологія навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	12	2	2	-		8	14	-	2	-		12

Тема 7. Використання ігрових технологій навчання у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	12	2	2	-		8	12	-	-	-		12
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8	-		32	52	2	2	-		48
Усього годин	90	14	16			60	90	4	4	-		82
Модуль 2												
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-			-	-	-	-
Усього годин	90	14	16	-	-	60	90	4	4	-	-	82

6. Теми практичних занять

№ за/п	№ теми	Тема заняття	Кількість годин	
			Очна (денна/вечірня)	Заочна
1	1	Науково-дидактичні засади навчальної дисципліни «Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей»	2	-
2	2	Застосування елементів технології технічної творчості у процесі опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	2
3	2	Розробка вправ на розвиток творчого мислення та творчої уяви молодших школярів в контексті реалізації змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	-
4	3	Технологія дослідницького навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	-
5	4	Технологія інтерактивного навчання у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	-
6	5	Дидактичні можливості технології розвитку критичного мислення у процесі опанування молодшими школярами змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	-
7	6	Проєктна технологія навчання в контексті опанування змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	2
8	7	Ігрові технології навчання у процесі вивчення змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	2	-
Всього			16	4

7. Самостійна робота

Опис форми самостійної роботи і змісту навчального матеріалу для студентів подано у

змісті кожного із семінарських, практичних, лабораторних занять, розміщених у інформаційно-освітньому середовищі Moodle.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання передбачено більшу кількість годин на виконання самостійної роботи. Різницю між кількістю годин для здобувачів освіти заочної та денної форм навчання відведено для підготовки відповідей на запитання, запропонованих у змісті семінарських, практичних, лабораторних занять та / або виконання завдань практичних, лабораторних занять.

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			Очна (денна/вечірня)	Заочна
1	1	Підготувати повідомлення на тему «Історія технологічного підходу в системі освіти»	6	10
2	2	Опрацювати Типову освітню програму, розроблену під керівництвом Савченко О. Я., 1–2 клас, Типову освітню програму, розроблену під керівництвом Савченко О. Я., 3–4 клас, Типову освітню програму, розроблену під керівництвом Шияна Р. Б, 1–2 клас, Типову освітню програму, розроблену під керівництвом Шияна Р. Б, 3–4 клас (природничу, громадянську та історичну освітні галузі) з метою визначення тем / наукових понять, які можна опанувати за допомогою творчих задач.	8	6
3	2	Підготувати повідомлення на тему «Сутнісні характеристики понять “творче мислення”, “творча уява”» або «Особливості розвитку творчого мислення та творчої уяви у дітей молодшого шкільного віку».	8	6
4	3	Опрацювати один із підручників «Я досліджую світ» (клас – за вибором здобувача освіти) з метою виокремлення завдань, що сприятимуть формуванню та розвитку в молодших школярів дослідницьких умінь.	6	12
5	4	Скласти банк різноманітних, оригінальних способів об’єднання учнів початкової школи у групи (знайти інформацію в методичній літературі або продумати такі способи самостійно).	8	12
6	5	Спроєктувати по 2 навчальних завдання за таксономією Б. Блума для кожного рівня пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання) для опанування молодшими школярами змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	8	12
7	6	Дібрати з науково-методичних джерел або продумати самостійно різні варіанти вибору спікерів у групах.	8	12
8	7	Підготувати повідомлення на тему «Історія виникнення гри».	4	6

9	7	Розробити практичні поради вчителям початкової школи щодо реалізації ігрових технологій навчання для опанування молодшими школярами змісту природничої, громадянської та історичної освітніх галузей	4	6
Всього			60	82

8. Методи навчання

методи стимулювання і мотивації учіння; методи організації і здійснення навчальних дій та операцій; методи згортання інформації.

9. Методи контролю

усний контроль (усне опитування), письмовий контроль, графічний контроль, практична перевірка, тестовий контроль, метод самооцінки.

10. Критерії оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Загальні критерії оцінювання результатів навчання
90–100	Здобувач вищої освіти активно працює упродовж усього курсу; міцно засвоїв теоретичний матеріал, передбачений навчальною програмою; вільно самостійно та аргументовано викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми. Здобувач вищої освіти здатен виокремлювати суттєві ознаки вивченого за допомогою розумових операцій синтезу, аналізу, класифікації, виявляти причиново-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами, приймати рішення. Вільно використовує інформаційні технології для реалізації поставлених перед ним завдань та для поповнення власних знань. Демонструє високий рівень засвоєння практичних умінь та навичок. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності. Усвідомлено використовує отримані теоретичні знання та практичні навички у стандартних та нестандартних ситуаціях.
82–89	Здобувач вищої освіти активно працює упродовж усього курсу; достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано та логічно його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Зміст теоретичних питань, в основному, розкриває, але припускається певних неточностей у логіці викладу. Здобувач вищої освіти уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією, висловлює власні міркування з приводу тих чи інших проблем, вміє формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, Вільно застосовує знання в стандартних ситуаціях, має стійкі навички виконання завдань.
75–81	Здобувач вищої освіти, у цілому, володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Відповіді неповні. Здобувач вищої освіти може зіставити, узагальнити,

	систематизувати інформацію лише під керівництвом викладача. Здобувач вищої освіти здатен адекватно реагувати на відповіді інших, застосовувати вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Самостійно опрацьовує навчальний матеріал, виправляє допущені помилки, частково контролює власні навчальні дії, практичні завдання виконує за зразком.
69–74	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань. У здобувача вищої освіти виникають труднощі при виявленні суттєвих ознак вивченого, виявленні причиново-наслідкових зв'язків, оцінюванні фактів та явищ, формулюванні висновків. З допомогою викладача здатен відтворювати логіку наукових положень; має фрагментарні навички в роботі з підручником та конспектом, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. Завдання виконує за зразком. На заняттях здобувач вищої освіти пасивний, відповідає лише за умови безпосереднього звертання до нього викладача.
60–68	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, без достатнього розуміння. Здобувач вищої освіти погано орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, у нього відсутнє наукове мислення. Виявляє здатність елементарно викласти думку, але не завжди контролює свою відповідь. Не вміє здійснювати найпростіші операції аналізу, синтезу, узагальнення. Має елементарні, нестійкі навички виконання практичних завдань. Планування та виконання завдань відбувається за допомогою або під керівництвом викладача.
1–34/ 35–59	Здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень. Завдання виконує на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач вищої освіти неспроможний висвітлити питання або питання висвітлено неправильно, безсистемно, з грубими помилками, у відповіді відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. Практичні навички не сформовані, виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Критерії оцінювання практичних занять
(максимальна кількість балів за одне заняття – 6)

Критерії оцінювання	Кількість балів	Характеристика прояву
якість та обґрунтованість відповіді; здатність аналізувати, синтезувати,	1	Відповіді здобувача вищої освіти поверхневі, з численними неточностями та відсутністю обґрунтованості, аналізу та висновків. Знання застосовуються зі значними труднощами навіть у стандартних умовах, а творчий підхід повністю відсутній. Результати діяльності оформлено неохайно, з порушенням вимог щодо форми подання. Здобувач вищої освіти пасивний під час обговорень,

порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки; навички застосовувати опановані теоретичні знання у стандартних та змінених умовах; творчий підхід до виконання роботи; відповідність форми подання результату висунутим вимогам; комунікативна та мовленнєва культура: активність під час обговорення питань / проблем; охайність / естетика оформлення результатів діяльності; презентація своєї діяльності та її результатів; рефлексія успішності та результативності навчальної діяльності		неохоче висловлює свої думки, які є неструктурованими та неаргументованими. Презентації результатів діяльності недопрацьовані, незрозумілі, а рефлексія або взагалі відсутня, або зводиться до простого опису результату без осмислення.
	2	Відповіді здобувача вищої освіти поверхневі, без глибокого розуміння матеріалу, недостатньо обґрунтовані, наявні неточності у логіці викладу матеріалу. Характерні складнощі в узагальненні фактів, побудові логічних висновків, у розв'язанні проблем в стандартних ситуаціях, в адаптації знань до змінених умов або нових контекстів. Використовує лише шаблонні або запропоновані варіанти виконання завдання. Здобувач вищої освіти пасивний під час обговорень. Форма подання результату не відповідає висунутим вимогам. Здобувачеві вищої освіти характерні: недбалість в оформленні результатів діяльності, використання випадкових або невідповідних елементів подання; невпевненість або відсутність презентаційних навичок власних ідей, складність у формулюванні думок або поясненні результатів; невміння оцінити успіхи чи проаналізувати помилки для покращення результатів.
	3	Відповіді здобувача вищої освіти частково обґрунтовані, містять базовий аналіз та порівняння, але висновки залишаються поверхневими. Теоретичні знання застосовуються здебільшого в стандартних умовах, тоді як у змінених ситуаціях здобувач освіти зіштовхується з труднощами. Виконання практичних завдань відповідає основним вимогам, але є недоліки в їх оформленні та деталізації. Здобувач вищої освіти бере участь в обговореннях, проте його висловлювання обмежені та несистематичні. Презентація результатів діяльності зрозуміла, але недостатньо структурована та неохайно оформлена. Власні успіхи оцінює поверхнево, зосереджує увагу лише на успіхах без глибокого аналізу помилок.
	4	Відповіді здобувача вищої освіти є переважно правильними, однак є недоліки в аргументації або недостатньо детально розкрито тему. Теоретичні знання застосовуються здебільшого у стандартних ситуаціях. У змінених умовах потребує додаткової підтримки або допомоги. Форма подання результатів зазвичай відповідає вимогам, хоча можуть бути незначні прогалини у структурі чи оформленні. Охайність і естетичність оформлення загалом дотримуються. Здобувач вищої освіти бере участь у дискусіях, його висловлювання логічні, але іноді потребують додаткової аргументації та чіткості. Презентації результатів діяльності є зрозумілими і структурованими. Рефлексія успішності та

		результативності навчальної діяльності свідчить про здатність здобувача усвідомлювати свої успіхи та помилки, однак виявляються труднощі з глибоким аналізом та формуванням чітких шляхів для самовдосконалення.
	5	Здобувач вищої освіти дає повні та обґрунтовані відповіді з чіткими прикладами, демонструючи здатність аналізувати, порівнювати та узагальнювати інформацію, хоча іноді бракує глибини. Практичні завдання виконує якісно, теоретичні знання застосовує переважно самостійно, з певними труднощами у змінених умовах. Форма подання результатів відповідає поставленим вимогам, результати діяльності оформлено охайно. Під час обговорень проявляє активність, вміє висловлювати аргументовані думки, але іноді потребує додаткової підтримки. Здобувач вищої освіти чітко презентує свою діяльність, проте іноді бракує виразності або переконливості. Оцінює власні успіхи, аналізує причини виникнення труднощів, проте не визначає невикористані можливості.
	6	Здобувач вищої освіти демонструє повноту, правильність та обґрунтованість відповідей, які базуються на глибокому аналізі, синтезі, порівнянні та узагальненні інформації з чіткими, переконливими висновками. Теоретичні знання застосовуються впевнено та самостійно як у стандартних, так і змінених умовах. Форма подання результатів відповідає поставленим вимогам, результати діяльності оформлено охайно та естетично. Здобувач вищої освіти активно бере участь у дискусіях, демонструючи високий рівень мовленнєвої культури. Презентації результатів діяльності є чіткими та структурованими, а рефлексія результативності навчання свідчить про вміння усвідомлювати успіхи та враховувати помилки для самовдосконалення.

Критерії оцінювання самостійної роботи
(максимальна кількість балів за одне заняття – 4)

Критерії оцінювання	Кількість балів	Характеристика прояву
	0	Здобувач вищої освіти не може визначити проблему, аналіз проблеми поверхневий або відсутній, спроби знайти рішення не здійснюються. Відповіді мають численні помилки, аргументи відсутні або недоречні. Робота виконана шаблонно, без спроб віднайти оригінальні рішення. Завдання виконується за постійної допомоги. Форма подання результату не відповідає висунутим вимогам. Оформлення результатів діяльності недбале. Презентація діяльності та її результатів нечітка, неструктурована. Відсутній аналіз успішності та результативності навчальної діяльності, здобувач вищої освіти не може усвідомити свої помилки. Мовлення з

здатність до виокремлення та розв'язання проблеми; якість та обґрунтованість відповіді; творчий підхід до виконання роботи; самостійність виконання завдання кожним здобувачем освіти; відповідність форми подання результату висунутим вимогам; охайність та естетика оформлення результатів діяльності; презентація власної діяльності та її результатів; рефлексія успішності та результативності навчальної діяльності; мовленнєва культура; ефективне використання цифрових ресурсів. та технологій		численними помилками. Здобувач вищої освіти використовує цифрові ресурси та технології, але неефективно.
	1	Проблему визначає нечітко, спроби її розв'язання є, але малоефективні. Відповідь містить окремі правильні елементи, але обґрунтування недостатнє. Творчий підхід до виконання роботи проявляється епізодично, результати шаблонні. Здобувач вищої освіти виконує завдання частково самостійно, але потребує допомоги. Форма подання результату частково відповідає вимогам, є незначні недоліки. Результати діяльності оформлено охайно, але бракує естетичності. Структура презентації діяльності та її результатів нечітка. Здобувач вищої освіти має значні труднощі з публічним виступом та презентацією своїх дій та результатів; частково усвідомлює свої помилки, аналіз успішності та результативності навчальної діяльності поверхневий. Висловлювання з помилками. Здобувач вищої освіти використовує цифрові ресурси та технології, але недостатньо ефективно.
	2	Здобувач вищої освіти проблему визначає чітко, хоча способи її розв'язання не завжди оптимальні. Відповіді аргументовані, логічні, однак іноді бракує глибини. Інколи завдання виконує нешаблонно. Працює самостійно, час від часу потребує мінімальної допомоги. Форма подання результатів загалом відповідає вимогам, але є незначні недоліки. Роботу оформлено естетично, без явних недоліків. Здобувач вищої освіти має деякі труднощі з підготовкою та проведенням презентації; здатний оцінити свої досягнення і помилки, але аналіз недостатньо глибокий. Мовлення грамотне, зрозуміле, але іноді бракує виразності. Цифрові ресурси та технології використовуються ефективно, але без повної реалізації потенціалу.
	3	Проблеми визначає чітко, способи їх розв'язання ефективні та обґрунтовані. Відповіді глибокі, чіткі, аргументовані, з використанням прикладів. Завдання виконує повністю самостійно, якісно, із застосуванням оригінальних ідей. Форма подання результату повністю відповідає висунутим вимогам. Результати діяльності оформлено естетично, з увагою до деталей. Здобувач вищої освіти здатний підготувати та провести презентації власної діяльності та її результатів. Демонструє глибокий аналіз досягнень і помилок. Мовлення грамотне, виразне. Здатний використовувати потенціал цифрових ресурсів та технологій для виконання діяльності.

	4	Здобувач вищої освіти ефективно визначає проблеми та розв'язує їх комплексно, з урахуванням альтернатив. Відповіді повні, досконалі, аргументовані. Завдання виконує автономно, використовує нестандартні підходи, виявляє ініціативу. Форма подання результату є прикладом для наслідування. Оформлення результатів діяльності відзначається охайністю. Здобувач вищої освіти здатний підготувати та представити презентації власної діяльності та її результатів академічній спільноті. Здійснює глибокий аналіз успішності та результативності навчальної діяльності, визначає цілі та проєктує подальшу діяльність щодо самовдосконалення. Мовлення граматично правильне, виразне, наявний багатий словниковий запас. Цифрові ресурси та технології використовуються з максимальною ефективністю, творчо.

Модульний контроль здійснюється у формі тестів у інформаційно-освітньому середовищі Moodle. Максимальна оцінка – 10 балів.
Критерії оцінювання модульного контролю:
- правильність відповіді;
- дотримання часових норм щодо виконання завдання.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Залік

Поточне оцінювання і самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Т 1	Т 2	Т 3	С. р.	м/к ЗМ1	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	С. р.	м/к ЗМ2	100
6	12	6	16	10	6	6	6	6	16	10	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

1. Бєляєв С. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів до розробки і використання педагогічних технологій : монографія. Харків : Видавець СПД ФО Захаренко В. В., 2019. 410 с.
2. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 року № 688). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text (дата звернення: 12.10.2020).
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/ (дата звернення: 16.03.2020).
4. Крамаренко А. Сучасні технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей в початковій школі : навчальний посібник. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. 316 с.
5. Крамаренко А. Формування дослідницьких умінь у здобувачів початкової освіти на інтегрованих уроках «Я досліджую світ». *Наукові записки БДПУ. Серія «Педагогічні науки».* 2022. Вип.1. С.189–195.
6. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
7. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник / автори-упоряд. О. П. Цюняк, С. Ю. Довбенко. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.
8. Педагогічні технології в початковій школі : методичні рекомендації / уклад. Н. Ю. Рудницька, М. О. Синиця. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 87 с.
9. Педагогічні технології в початковій школі : навчально-методичний посібник / авт.-упор. В. В. Федорчук. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 268 с.
10. Педагогічні технології в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Початкова освіта» / авт.-уклад. С. Дубяга. Мелітополь : Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 160 с.
11. Романюк С. З., Костащук О. І. Педагогічні технології в початковій школі «Початкова освіта» : навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 163 с.
12. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я., 1–2 клас : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України» від 12.08.2022 року № 743-22). URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf (дата звернення: 08.08.2024).
13. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я., 3–4 клас : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України» від 12.08.2022 року № 743-22). URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf (дата звернення: 08.08.2024).
14. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б, 1–2 клас : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки

України» від 12.08.2022 року № 743-22). URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf (дата звернення: 08.08.2024).

15. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б, 3–4 клас : затверджено наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України» від 12.08.2022 року № 743-22). URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf (дата звернення: 08.08.2024).

16. Фахова підготовка вчителя початкової школи в умовах Нової української школи : колективна монографія / за ред. Н. В. Бахмат, Н. В. Гудими, О. В. Ковальчук, С. З. Романюк. Київ : Міленіум, 2021. 248 с.

17. Шевчук К. Д., Іванчук М. Г, Бигар Г. П., Предик А. А. Технології навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. Методичні рекомендації. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2021. 60 с.

18. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.

Допоміжна

1. Акпинар Л. Е. Інтерактивні технології навчання у початковій школі : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 288 с.

2. Аніщенко О. В., Яковець Н. І. Сучасні педагогічні технології : курс лекцій. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2005. 198 с.

3. Бабушкіна А., Умнова О. Найкращі ігри та вправи для розвитку пам’яті та інтелекту у дітей 5–9 років : навчально-методичний посібник. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2011. 320 с.

4. Березовська Л. Технології викладання фахових методик дошкільної освіти : навчальний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 264 с.

5. Бєлкіна О. В. Критичне мислення учнів початкових класів. *Практична психологія та соціальна робота.* 2005. № 4. С. 37–43.

6. Бєляєв С. Б. Підготовка студентів до використання проектної технології. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2009. Вип. 55. С. 31–34.

7. Білик В. Проектна діяльність – основа розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Початкова школа.* 2013. № 5. С. 6–9.

8. Болсун С. А. Освітній потенціал ТРВЗ (теорія розв’язання винахідницьких завдань). Харків : Вид. група «Основа», 2014. 128 с.

9. Бондар Ю. В. Формування творчої активності молодших школярів засобами інтерактивних технологій. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. *Серія «Педагогіка і психологія» :* збірник наукових праць. 2020. Вип. 61. С. 9–13.

10. Буркова Л. Технології в освіті. *Рідна школа.* 2001. № 2. С. 18–19.

11. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник для студентів психологічних і педагогічних спеціальностей. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 967 с.

12. Вашуленко М., Дубовик С. Формування дослідницьких умінь на уроках української мови. *Учитель початкової школи.* 2019. № 9. С. 3–8.

13. Ветрякова М. Я – учитель ТРВЗ : формування творчої активності на заняттях. *Шкільний світ*. 2009. № 10. С. 6–9.

14. Використання проєктної технології в початковій школі. Освіта.UA. URL: osvita.ua›school/lessons_summary/edu_technology. (дата звернення: 18.04.2022).

15. Вовк Т. В. Технологія розвитку критичного мислення як засіб формування особистості учня. *Педагогічна майстерня.* 2012. № 2. С. 15–19.

16. Войцях Т. В. Ігрові технології: просвітницько-профілактичні ігри. Київ : Шкільний світ, 2015. 144 с.

17. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с

18. Волковська Т. Технологія розвитку критичного мислення. *Завуч.* 2009. № 13. С. 14–16.

19. Вукіна Н. В., Дементієвська Н. П. Критичне мислення: як його навчити. Харків : «Основа», 2007. 112 с.

20. Гарачук Т. В. Наукові підходи до викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. *Інноваційна педагогіка.* 2020. Вип. 28. С. 139–145.

21. Гільберг Т., Сак Т. Навчально-дослідницька діяльність на уроках природознавства. *Учитель початкової школи.* 2014. № 7–8. С. 15–17.

22. Гін А. О. Прийоми педагогічної техніки : Вільний вибір. Відкритість. Діяльність. Зворотний зв'язок. Ідеальність : посібник для вчителів. Луганськ : Навчальна книга, Янтар, 2004. 84 с.

23. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2-ге, доповн. й випр. Рівне : Волинські обереги, 2011. 552 с.

24. Готинян-Журавльова В. В. Навчально-методичний посібник до вирішення задач з логіки для студентів заочного відділення філософського факультету та студентів нефілософських факультетів. Одеса : «Одеський національний університет імені І. І. Мечникова», 2014. 189 с.

25. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник / упор. О. Рома. Київ : The LEGO Foundation, 2018. 44 с.

26. Гриценко С. В. Використання ігрової діяльності у навчальному процесі. *Початкове навчання та виховання.* 2016. № 34. С. 12–19.

27. Грицик Н. В., Скорик Т. В. Технологізація як напрям модернізації професійної підготовки майбутнього вчителя у закладі вищої освіти. *Інноваційна педагогіка.* 2021. Вип. 31. Т. 1. С. 75–79.

28. Грицюк О. І. Інтерактивні технології навчання молодших школярів. *Початкове навчання та виховання.* 2011. № 8. С. 2–17.

29. Грицюк О. І. Практичне використання інтерактивних методів навчання на уроках у початковій школі. *Початкове навчання та виховання.* 2011. № 27. С. 2–16.

30. Гром О. А. Ігрові технології як засіб формування готовності майбутніх маркетологів до командної взаємодії у процесі фахової підготовки. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія».* 2020. № 1 (19). С. 151–156.

31. Гусак П. М. Підготовка вчителя: технологічні аспекти : монографія. Луцьк : Ред.-вид. відділ «Вежа» Волинського державного університету імені Лесі Українки, 1999. 278 с.

32. Демидова І., Гусєва Н. Розвиток критичного мислення молодших школярів. *Сучасна школа України.* 2012. № 3. С. 31–36.

33. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.

34. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Практикум : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2013. 370 с.

35. Діяльнісний підхід. *Вікіпедія: вільна енциклопедія.* URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Діяльнісний_підхід#:~:text=Діяльнісний%20підхід%20в%20освіті%20-%20спрямованість,в%20соціум%20і%20професійну%20самореалізацію (дата звернення: 11.01.2023).

36. Долгушина Н. Організація дослідницької діяльності молодших школярів. *Початкова школа (Перше вересня).* 2006. № 10. С. 8.

37. Драйден Ґ., Вос Дж. Революція в навчанні / пер. з англ. М. Товкало. Львів : Літопис, 2011. 541 с.

38. Дубіч Т. А. Ігрові технології навчання на уроках у початковій школі : посібник. Тернопіль-Харків : Ранок, 2010. 128 с.

39. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.

40. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень ; Акад. пед. наук України. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

41. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій : навчально-методичний посібник / автор-уклад. Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа», 2012. 176 с. (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).

42. Єпіхіна М. А. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у Новій українській школі в контексті педагогіки партнерства. *Науковий вісник ужгородського університету. Серія 2 «Педагогіка. Соціальна робота».* 2019. Вип. 1 (44). С. 67–70.

43. Єрмаков І. Г. Проєктна діяльність. *Енциклопедія освіти* / гол. ред. В. Г. Кремень ; Акад. пед. наук України. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с., С. 717.

44. Желан А. Ознайомлення майбутніх учителів початкової школи з технологією ТРВЗ. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 4 (58). С. 259–267.

45. Загальна психологія : підручник / за заг. ред. акад. С. Д. Максименка. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця : Нова Книга, 2004. 704 с.

46. Ігрова технологія в початковій школі: види, цілі і завдання, актуальність. Цікаві уроки в початковій школі. *Урок* : веб-сайт. URL: http://yrok.pp.ua/serednya-osvta/4128-grova-tehnologya-v-pochatkovy-shkol-vidi-cl-zavdannya-aktualnst-ckav-uroki-vpochatkovy-shkol.html (дата звернення: 28. 06. 2022).

47. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи / упоряд. О. В. Стребна, А. О. Соценко. Харків : Вид. група «Основа» , 2005. 176 с.

48. Карасьова К., Пироженко Т. Світ дитячої гри. Київ : Шкільний світ, 2011. 128 с.

49. Коваль Л. В. Підготовка майбутніх учителів до застосування загально-навчальних технологій у початковій школі: штрихи концепції. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія «Педагогіка».* 2010. № 3. С. 48–53.

50. Козира В. М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі : навчально-методичний посібник для вчителів. Тернопіль : ТОКІППО, 2017. 60 с.

51. Колінець Г. Г. Формування дослідницьких здібностей у старшокласників. *Обдарована дитина*. 1999. № 5. С. 29–39.

52. Коломієць М. Навчально-дослідницька діяльність дітей молодшого шкільного віку. *Завучу. Усе для роботи.* 2015. № 9–10. С. 25–29.

53. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці. *Початкова школа*. 2004. № 9. С. 5–7.

54. Комар О. А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій : теоретико-методичні аспекти : монографія. Умань : РВЦ «Софія», 2008. 332 с.

55. Косогова О. О. Метод проектів у практиці сучасної школи. Харків : Вид-во «Ранок», 2011. 74 с.

56. Крамаренко А., Степанюк К. Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи : навчальний посібник. Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2012. 354 с.

57. Критичне мислення: освіта, творчість, цінності : *м*онографія / за заг. ред. В. Г. Кременя, Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. 299 с.

58. Кроуфорд А., Саул В., Метью С., Макінстер Д. Технології розвитку критичного мислення учнів / Наук. ред. О. І. Пометун. Київ : Вид-во «Плеяди», 2006. 217 с.

59. Кукушин В. Ігрові технології на уроках. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід.* 2006. № 11–12. С. 3–9.

60. Кухтай Н. Організація дослідницької діяльності учнів початкових класів. *Початкова школа.* 2010. № 3. С. 62–65.

61. Лабенко О. Розвиток критичного мислення в середніх загальноосвітніх закладах. *Рідна школа.* 2001. № 4. С. 68–70.

62. Лалак Н. В., Бурч І. М. Навчально-дослідницька діяльність молодших школярів : теоретичний аспект. *Молодь і ринок.* 2018. № 3 (158). С. 92–97.

63. Леонова Н. С. Інтерактивні технології навчання як засіб реалізації творчих здібностей учнів. *Педагогічна майстерня.* 2013. № 4. С. 2-8.

64. Логвін В. Метод проектів у контексті сучасної освіти. *Завуч.* 2002. № 26. С. 4–6.

65. Любченко О. Дидактичні ігри в навчально-виховному процесі. *Початкова освіта.* 2015. № 8. С. 14–17.

66. Марко М. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування навчально-ігрових технологій у професійній діяльності : дис. … канд. пед. наук : 13.00.04. Мукачево, 2018. 272 с.

67. Мартинюк Н. А. Досліди і спостереження – невід'ємна складова навчально-виховного процесу. *Рідна школа.* 2008. № 7–8. С. 75.

68. Марченко О. Становлення інноваційної особистості педагога-дослідника в умовах шкільного наукового товариства. *Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. Серія «Педагогіка та психологія».* Чернівці : Рута, 2006. Вип. 295. С. 102–107.

69. Марченко О. В. Організація науково-дослідницької діяльності учнів у загальноосвітньому навчальному закладі. *Нива знань*. 2004. № 4. С. 48–52.

70. Мехед Л. Психолого-педагогічні засади дослідницької діяльності молодших школярів у навчально-виховному процесі. *Вісник психології і педагогіки.* Київ, 2018. Вип. 21. URL: http://www.psyh.kiev.ua/Збір- ник_наук._праць._-_Випуск_21. (дата звернення 10.12.2019).

71. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології : навчальний посібник. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.

72. Мієр Т. І. Організація навчально-дослідницької діяльності молодших школярів у взаємодії з собою та з іншими : монографія. Кіровоград : ФОП Александрова М. В., 2016. 424 с.

73. Мієр Т. І. Дидактичні засади організації навчально-дослідницької діяльності молодших школярів : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.09. Київ, 2017. 594 с.

74. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. 5-е вид., доп. і перерол. Київ : Мойсеюк В. Ю., 2009. 656 с.

75. Мороз П. В. Методика розвитку в школярів вміння бачити проблеми (на матеріалі історії стародавнього світу). *Історія в школах України*. 2008. № 11–12. С. 15–20.

76. Мороз П. В., Мороз І. В. Дослідницька діяльність учнів у процесі навчання всесвітньої історії в основній школі : методичний посібник. Київ : ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 96 с.

77. Мотуз Т. Цінності професійної діяльності вчителя початкових класів Нової української школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : збірник наукових праць. Запоріжжя : КПУ, 2020. № 70. Т. 3. С. 85. DOI: https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-3.15

78. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання : методичний посібник / А. Панченков та ін. Київ : А.П.Н. 2003. 72 с.

79. Нісімчук А. С. Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Просвіта, 2000. 368 с.

80. Новиченко О. Використання проектної технології як засобу розвитку творчих здібностей учнів. *Проекти в початковій школі: тематика та розробки занять.* Київ : Шкільний світ, 2008. С. 93–97.

81. Овечко Н. О. Використання елементів ігрового навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності молодших школярів. *Початкове навчання та виховання.* 2013. № 5. С. 2–13.

82. Огляд інтерактивних методів. *Вчимося жити разом. Курс підготовки вчителів* : веб-сайт. URL: http://llt.multycourse.com.ua/ua/page/19/67#4 (дата звернення: 16.03.2021).

83. Олійник В., Сергієнко О. Інтерактивні технології у початковій школі. *Сучасна школа України.* 2013. № 3(255). С. 9–42.

84. Омельчук Г. Проектна діяльність: розвиток пізнавальної активності та реалізація творчого потенціалу учнів. *Початкова освіта*. 2013. № 7. С. 12–14.

85. Омельяненко С. В. Навчання критичного мислення : методичні рекомендації до спецсемінару для студентів психолого-педагогічного факультету. Кіровоград : РВВ КПДУ ім. В. Винниченка, 2004. 192 с.

86. Освітні технології : навчально-методичний посібник / за заг. ред. О. М. Пєхоти. Київ : АСК, 2001. 256 с.

87. Особливості організації дослідницької діяльності учнів у сучасному закладі освіти : *Матеріали обласної науково-практичної Інтернет-конференції* / КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Черкаси, 2018. 103 с.

88. Павелків Р. В. Вікова психологія : підручник. Київ : Кондор, 2011. 468 с.

89. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2008. 431 с.

90. Падун Н. О. Навчально-дослідна діяльність як засіб формування дослідницьких умінь учнів. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2012. № 1. С. 90–93.

91. Паламарчук В. Ф., Барановська О. В. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку. *Український педагогічний журнал.* 2018. № 3. С. 60-66.

92. Паркер Рейчел, Томсен Бо Ст'єрне. Діяльнісний підхід у школі. *LEGO Foundation.* Березень, 2019. 76 с.

93. Педагогіка вищої школи / В. Андрущенко та ін. ; за заг. ред. В. Кременя, В. Андрущенка, В. Лугового. Київ : Педагогічна думка, 2009. 256 с.

94. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.

95. Педагогічні технології: теорія та практика : навчально-методичний посібник / К. О. Вовк та ін. ; за ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : АСМІ. 2006. 230 с.

96. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) : навчально-методичний посібник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. 330 с.

97. Полонська Т. К. Сутність ігрових технологій у навчанні іноземних мов учнів початкової школи на компетентнісних засадах. *Проблеми сучасного підручника.* 2018. Вип. 20. С. 317–326.

98. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. Київ, 2002. 136 с.

99. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., доповн. Київ : Академвидав, 2013. 464 с.

100. Пономарьова Г. Ф., Бабакіна О. О., Беляєв С. Б. Нові педагогічні технології : навчально-методичний посібник. Харків : СПД-ФО Захаренко В. В., 2013. 282 с.

101. Приставська А. Ігрові технології навчання. *Англійська мова та література.* 2011. № 11. С. 5–9.

102. Проекти в початковій школі : тематика та розробка занять / упоряд. О. Онопрієнко, О. Кондратюк. Київ : Шкільний світ, 2007. 128 с.

103. Проектна технологія URL: https://ivanushunsoroku.webnode.com.ua/ navchalni-tekhnologii/proektna-tekhnologiya (дата звернення: 12.10.2023).

104. Проектне навчання: коротко про головне. *НУШ. Нова українська школа* : веб-сайт. URL: https://nus.org.ua/view/proektne-navchannya-korotko-pro-golovne/ (дата звернення: 16.03.2022).

105. Проектні технології в сучасній школі. *На Урок. Освітній проект* : веб-сайт. URL: https://naurok.com.ua/tema-lekci-proektni-tehnologi-v-suchasniy-shkoli-426485.html (дата звернення: 16.10.2023).

106. «Про освіту»: Закон України від 05.09.2017 року № 2145-VIII (у редакції наказу від 24.06.2020 року № 725-IX) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 16.08.2020).

107. Пузан Ю. Застосування ігрових технологій на уроках у Новій українській школі. *Міжнародний мультидисциплінарний науковий журнал «ЛОГОС. Мистецтво наукової думки»*. 2019. № 6. С. 57–61. DOI https://doi.org/10.36074/2617-7064.06.00.014.

108. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи : методичний посібник для вчителів / автори-укладачі: О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Київ, 2017. 96 с.

109. Руденко Н., Гужик Я., Широков Д. Організаційно-методичні основи застосування освітньої стратегії «Дерево рішень» на уроках математики в початковій школі. *Молодь і ринок.* 2021. №9 (195). С. 60–65.

110. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник для вищих навчальних закладів. 2-ге вид. Київ : Грамота, 2013. 504 с.

111. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : начальний посібник. Київ : Академвидав, 2005. 360 с.

112. Селевко Г. Сучасні освітні технології. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2005. № 19/20. С. 23–26.

113. Селевко Г. К. Сучасні освітні технології : навчальний посібник. Миколаїв : Народна освіта, 1998. 256 с.

114. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 296 с.

115. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2012. 376 с.

116. Сироїжко О. Технології розвитку критичного мислення. *Відкритий урок.* 2013. № 1. С. 41–43.

117. Сисоєва С. О. Педагогічні технології: коротка характеристика сутнісних ознак. *Педагогічний процес: теорія та практика.* 2006. Вип. 2. С. 127–131.

118. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. Київ : Таксон, 2006. 88 с.

119. Скворцова С. Розвиток критичного мислення в учнів початкової школи на уроках математики. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Педагогічні науки» :* збірник наукових праць. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. № 2 (53). С. 163–169.

120. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В., Булах І. С., Зелінська Т. М. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник / Нац. пед. ун-т ім. М. П.Драгоманова. Київ : Просвіта, 2004. 413 с.

121. Сокуренко О. О. Навчальні дослідження в дошкільному закладі та початковій школі. Миколаїв : ОІППО, 2011. 50 с.

122. Соціолого-педагогічний словник / за ред. В. В. Радула. Київ : ЕксОб, 2004. 304 с.

123. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проєкту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ : Міленіум, 2001. 104 с.

124. Стромчинська О. Скарбничка педагогічної майстерності : методичний посібник. Тернопіль : Мальва-ОСО, 2009. 68 с.

125. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : навчально-методичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; за ред. О. І. Пометун. Київ : А.С.К., 2003. 192 с.

126. Сущенко Л. О., Білоконь Н. В. Компетентнісний потенціал ігрових методів навчання в новій українській школі: зміст і дидактична стратегія. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2021. № 74. Т. 2. С. 63–68.

127. Сходинками творчості. Методика ТРВЗ в початковій школі / авт.-упорядн: О. В. Лесіна, В. П. Телячук. Харків : Вид. група «Основа» : «Тріада+», 2007. 112 с.

128. Таран З. Трансформація ролі педагога в управлінні творчими та практико-орієнтованими проектами. *Відкритий урок*. 2004. № 5-6. С. 18–20.

129. Терлецька Л. Г. Вікова психологія і психодіагностика : підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2013. 608 с.

130. Терно С. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти : посібник для вчителя. Запоріжжя : Просвіта, 2009. 268 с.

131. Терно С. О. Методика розвитку критичного мислення школярів у процесі навчання історії : посібник для вчителя. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. 70 с.

132. Технології професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів : навчальний посібник : у 2 ч. / за заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Житомир. держ. пед. ун-т, 2001. Ч. 1. 266 с.

133. Тісліченко О. А. Розвиток критичного мислення учнів на уроках історії при вивченні діяльності історичних осіб. *Таврійський вісник освіти. 2015. № 3(51).* С. 230–235.

134. Тлумачний словник сучасної української мови / уклад. І. М. Забіяка. Київ : Арій, 2007. 512 с.

135. Тягло О. В. Критичне мислення : навчальний посібник. Харків : Вид. група «Основа», 2008. Вип. 1 (61).189 с.

136. Фрейре П. Педагогіка пригноблених / П. Фрейре ; пер. О. Дем'янчук. Київ : Юніверс, 2003. 166 с.

137. Фрейре П. Формування критичної свідомості / П. Фрейре ; пер. О. Дем'янчук. Київ : Юніверс, 2003. 176 с.

138. Цимбал О. М., Тягло О. В., Цимбал П. В. Проектні технології: особливості впровадження у початковій школі. *Початкове навчання і виховання.* 2008. № 19-21. С. 2–13.

139. Цимбалару А. Проекти від А до Я : розробка, оцінювання, оформлення та захист педагогічних проектів. *Завуч.* 2010. № 25. (Вкладка).

140. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : «Академвидав», 2012. 224 с.

141. Черненко Г. М. Формування дослідницьких умінь у молодших школярів при вивченні природознавства. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream /123456789 /11946/1/Chernenko.pdf. (дата звернення: 11.12. 2020).

142. Чубовська Н. Ігрові технології навчання. *Освіта. Технікуми. Коледжі.* 2007. №2 (17). С. 46–48.

143. Шість цеглинок в освітньому просторі школи : методичний посібник / упор. О. Рома. Київ : The LECO Foundation, 2018. 32 с.

144. Шпачук Л. Ігрове навчання. 2 клас : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг : КДПУ, 2007. 140 с.

145. Штефан Л. В. Гуманістичний підхід як методологічне підгрунтя формування моделі сучасного фахівця як інноваційної особистості. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти.* 2014. Вип. 45. URL: http://library.uipa.edu.ua/images/data/zbirnik/problemu45/7.pdf (дата звернення: 14.10.2022).

146. Щербань П. Застосування ігрових технологій в освіті: історія і перспективи. *Витоки педагогічної майстерності.* 2014. Вип. 13.С. 286–291.

147. Юрчик О. В. Впровадження проектної технології в навчальний процес : навчальний посібник. Хмельницький : НВО № 5 ім. С. Єфремова, 2015. 88 с.

148. Янкович О., Беднарек Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 212 с.
149. Яценко А. В. Джерельце творчості. ТРВЗ. Харків : Ранок, 2011. 176 с.
150. Bloom B. Taxonomy of educational objectives : The classification of educational goals. Handbook 1 : cognitive domain. N.Y. : David McKay Co., 1956. P. 187– 215.

13. Інформаційні ресурси

1	https://mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
2	http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Сайт Верховної Ради України
3	http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (Київ)
4	https://dnpb.gov.ua/ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (Київ)
5	https://dntb.gov.ua	Державна науково-технічна бібліотека України (Київ)
6	https://nlu.org.ua	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (Київ)
7	http://www.4uth.gov.ua/	Державна бібліотека України для юнацтва (Київ)
8	https://library.udpu.edu.ua	Бібліотека Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань)
9	https://dspace.udpu.edu.ua/	Електронний інституційний репозитарій Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
10	http://surl.li/fdimds	Електронний курс навчальної дисципліни «Технології навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей» у інформаційному середовищі Moodle
11	http://LearningApps.org	Онлайн-сервіс для створення інтерактивних вправ
12	https://www.powtoon.com	Онлайн-сервіс для створення інтерактивних анімаційних відео та презентацій
13	https://kahoot.com/academy/study/	Онлайн-сервіс для створення вікторин, дидактичних ігор, тестів